

责任编辑:	洛桑次旦 才杰
དབུ་སྒྲིག་འགན་ཁུར་བ།	ལྷོ་བཟང་ཚེ་བརྟེན། ཚེ་རྒྱལ།
校订者:	桑杰曲培
རྩིས་བཤེར་བ།	སངས་རྒྱལ་ཚོལ་འཕེལ།
封面设计:	吾要
ཁ་བྱང་རྒྱས་འགོད་བ།	ཀམ་རྟེ་ཇེ་ཚེ་ཡོད་།

བོད་ལྗོན་ལྗོན་རིག་གནས་དཔུང་གཞི་
རྒྱ་ཆ་བདམ་བཞུགས།

[6]

(ལྷོ་འདྲན་ཐེངས་15པ།)

*

བོད་རང་རྒྱུན་ལྷོང་ས་ཡིད་ལྡོས་ལོ་རྒྱུས་རིག་གནས་དཔུང་གཞི་
རྒྱ་ཆ་རྩ་ལོན་ལྷོང་ཁང་གིས་ཚོལ་སྒྲིག་བྱས་པ།

ཡུལ་གྲོ་མི་རིགས་ཡིག་རྒྱུར་ལྷོ་འདྲན་ལྗོན་པར་བཞུགས།

མི་རིགས་དཔེ་རྒྱུན་ཁང་གིས་བཞུན་ཞིང་འབྲེམས་སྡེལ་བྱས་སྟེ།

1993ལོའི་ཟླ་7པར་པར་གཞི་1པོ་བཞུགས་པ།

1993ལོའི་ཟླ་7པར་ལོ་ཅིན་དུ་པར་ཐེངས་1པོ་བཞུགས་པ།

དེབ་མེད་རྫོང་7.80

(京)新登字 154 号

西藏文史资料选辑

[6]

(藏 文)

西藏政协文史资料委员会编

民族出版社出版发行 各地新华书店经销

中国民族语文翻译中心排版

民族印刷厂印刷

开本:850×1168 毫米 1/32 印张:23 3/4

1993 年 7 月第 1 版

1993 年 7 月北京第 1 次印刷

印数:0001—2800 册 定价:7.80 元

ISBN 7-105-02011-3/K·190

民 文 (藏 33)

དཀར་ཆག

པོད་དོན་ཞི་སྐྱོད་དང་དེའི་སྐྱེས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་སྐོར།

.....ཕུན་ཚོགས་དབང་རྒྱལ། (1)

ཚུན་བཙུག་བའི་དང་རྒྱགས་ཉིང་ལག་ཏུ་ཁག་པོད་ཏུ་དཔུང་སྐོར་

བྱས་པའི་གནས་ཚུལ། .....ཐུན་མིང་། (34)

ར་རྒྱལ་ཡོངས་བཟོ་ཚོང་མཉམ་འབྲེལ་ཚོགས་པའི་ཚོགས་འདུ་སྐབས་

དེམ་ཕྱི་དང་འབྲེལ་ཡོད་བྱེད་སྐོར་ལྷགས་པའི་གནས་ཚུལ།
.....ཆ་པ་སྐལ་བཟང་དབང་འདུལ། (250)

ཏང་གི་ཚོས་ལུགས་སྲིད་རྒྱུས་དོན་འཕྲོལ་བྱས་པའི་མཐོང་ཐོས།

.....དམོན་པ་གསར་སྐབ་བཟུན་འཇིགས་བྲལ། (295)

རྒྱབས་ཆེན་གྱི་ལྷུང་འབྲས་དང་དགའ་ལོས་པའི་འཇུག་རྩོག

.....ཕུན་ཚོགས། (301)

མོ་བཞི་བཅུའི་རིང་གི་འཕོ་འཇུག་གིས་ནག་རྒྱ་ས་ཁུལ་ཏུ་ནམ་པ་གསར་

པ་ཐོན་པ། .....གཡུ་རྒྱུང་རྒྱལ་བ། (318)

ཆབ་མདོའི་འཕོ་འཇུག། .....ནམ་རྒྱལ། (329)

པོད་ཞི་བས་བཅིངས་འགྲོལ་འཇུག་ཐབས་སྐོར་གྱི་སྐོས་མཐུན་ལ་མིང་

ཉལ་བཞོད་པ་དེ་ནི་བོད་རྫོང་ས་ཡར་རྒྱས་དང་མི་དམངས་ལ་
བདེ་སྲིད་ཡོང་འགོ་རྒྱགས་པ་ཡིན།
.....བསམ་སྲིད་བཞོད་ནམས་སྐོབས་རྒྱལ། (337)

སྟོ་ཁ་ས་ཁུལ་གྱི་འཇུག་རྩོག་ཆེན་པོ། .....ཡེ་ཤེས་ནོར་བུ།

སྐོ་བཟང་ཕུན་ཚོགས། འཕྲིན་ལས་ཆེ་དབང་། (351)

ཉང་གི་མི་རིགས་སྲིད་རྒྱལ་མི་སེམས་ལ་བྱུག་པ།
.....ཐུབ་བརྟན་འཇམ་དབྱེངས། (363)

གཅིག་སེམས་གཅིག་གཉན་གྱི་ལམ་ཚད།
.....ཆ་པ་བསོད་ནམས་སྒྲོལ་མ། (375)

རྒྱལ་གཅིག་མི་ལྷ་ཞིང་བྱ་རྒྱུ་རྒྱལ་མཚན་ལ་དྲན་གསོ་བྱ་བ།
.....མང་གུའི། (393)

པོད་གྱི་རིག་གནས་བྱ་གཞག་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་དཔང་པོ།
.....རྒྱུ་ཅིན་ཨཀ། (440)

ཞིང་རྩྭ་བས་རྒྱལ་འཕེལ་གྱིས་གསར་གཏོད་མདུན་བརྗོད་བྱེད་པ།
.....ང་པོད་རིན་ཆེན། (460)

པོད་གྱི་རི་འཇོགས་ལས་འགྲུལ་ལ་ཕྱིར་མིག་ལྟ་བུ་དང་རྒྱུད་ལྟེང་པ།
.....མགོན་པོ། (476)

དཔུང་རྒྱུད་ལམ་ཐོག་གི་ཁལ་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ཁག་ .....ལྷའི་ཅིན་ཅི། (491)

པོད་ཞི་བས་བཅོང་ས་འཕྲོལ་གཏོང་བའི་འབྲེལ་ཡོད་ཚོས་ལྷགས་གྱི་སྲིད་
རྒྱལ་སྐོར། .....ཉོང་ལུན་ཉོན། (511)

ལྷ་སྐོར་འབྲེད་མཁན།
—— སོ་རབས་ལྷ་བརྒྱུ་པའི་《པོད་རྒྱལ་ས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར》
ལ་དྲན་གསོ་བྱེད་པ། .....མང་ཅན། (549)

པོད་རྒྱལ་ས་རྒྱལ་ས་ནད་སྐྱོན་བཅོས་ཚན་རིག་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་གནས་
རྒྱལ་ལ་ཕྱིར་མིག་ལྟ་བ།
.....ཚའེ་པོའེ་ལིང་། བསོད་ནམས་དཔང་རྒྱལ། (608)

ཉང་གི་འོད་ཟེར་གོང་ལྷོ་རྒྱུ་རྩ་ས་ཀྱུན་རྒྱུ་འཕྲོ་བ།
.....ལྷ་འཛོམས་སྒྲོལ་དཀར། (648)

རང་ཉིད་གྱི་མི་ཚེའི་ཤུལ་ལམ་ཚོག་པོད་མི་རིགས་གྱི་རིག་ཚལ་
བྱ་གཞག་ཆེད་དུ་འབད་པ་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པའི་གནས་ཚུལ་
རགས་རིམ། .....ཐུབ་བསྟན། (669)

མོ་རྒྱལ་གཡོ་བཙས་བྱེད་མི་རུང་། ཐུབ་འབྲས་ཐུབ་ཐབས་བྱེད་མི་ཉན།
.....བཤད་རྒྱ་དགའ་ལྡན་དཔལ་འཕྱོར། (695)

ངས་ལྟ་ས་སློབ་འབྲིང་དུ་དགོ་གན་བྱེད་རིང་གི་ཚོར་ཚོར་སྣན་བྲ།
.....བུམས་པ་བསྟན་དར། (721)

ཆབ་མདོ་བཅིངས་འཁྲོལ་བཏང་ནས་ལོ་བཞི་བཅུ་འཁོར་བར་དུན་
གསོ་བྲ། .....ལུང་པ་རྟའེ་ཡིས་བཤད་པ་དང་
མ་ཅུན་གྱིས་ལེགས་སྒྲིག་བྲས། (728)

དང་། མཚོ་ཚོན། མི་ཚོན། སྒྲིག་ཁམས། ཡུན་ནུབ་བཅས་ཀྱི་པོད་
 རིགས་ས་ཁུལ་རྒྱུད་པའི་གྲང་གོ་ཡོངས་ཀྱི་ཞིང་ཆེན་དང་ས་ཁུལ་ཆེས་མང་ཆེ་བ་
 བཅིངས་འཕྲོལ་བཏང་བ་རེད། པོད་རྒྱུད་ས་མཚོགས་རྒྱུར་བཅིངས་འཕྲོལ་
 བཏང་སྟེ་མེས་རྒྱལ་སྐམ་ས་ཆེན་པོ་གཅིག་རྒྱུར་ཡོང་ཆེད་པོད་ཀྱི་གནས་རྒྱུ་
 དངོས་ལ་གཞིགས་ནས་གྲང་དབྱེད་མི་དམངས་མིན་གཞུང་གིས་བཅིངས་འཕྲོལ་
 དམག་ལ་པོད་དུ་དབྱེད་རྒྱུ་བཟུང་བཀའ་བྱ་བཏང་བ་དང་དུས་མཚུངས་པོད་
 ས་གནས་མིན་གཞུང་ལ་ཕྱོས་མོལ་བྱེད་མཁུ་འབྲུས་མི་པེ་ཅིན་དུ་གཏོང་དགོས་
 རྒྱུ་དང་ཚོ་གཅིག་མིན་གཉེས་མིན་བཏང་སྟེ་པོད་རྒྱུད་ས་འདི་ཉིད་ཞི་བའི་རྒྱ་
 བས་བཅིངས་འཕྲོལ་གཏོང་རྒྱུ་དགོངས་བཞེས་གནང་དུང་བཅོན་རྒྱལ་རིང་
 ཡུགས་ཀྱི་རན་སྐུལ་འོག་པོད་ཀྱི་དབང་འཛིན་ལས་ཁུངས་ཀྱིས་ཉན་འཛོག་རྩེ་ཅི།
 ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་དུ་པོད་དམག་ཚོན་ཆེན་བཏང་ནས་མི་དམངས་བཅིངས་
 འཕྲོལ་དམག་གིས་པོད་བཅིངས་འཕྲོལ་གཏོང་རྒྱུར་བཀག་འཁོག་བྱས་ཤིང་།
 གནས་བབ་འདི་རྩེ་བུའི་འོག་བཅིངས་འཕྲོལ་དམག་གིས་༡༧༥༠ལོའི་རྒྱ་
 ༡༠ཆོས་ལྷན་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་འགོ་ལམ་ཁ་ཤིག་བརྒྱུད་རྒྱ་མོ་རྒྱལ་རྒྱ་
 བཀའ་བས་པོད་ཀྱི་ཤར་རྩོགས་ཆབ་མདོ་ས་ཁུལ་བཅིངས་འཕྲོལ་བཏང་བ་རེད།

༡༧༥༠ལོའི་རྒྱ་༡༠ཆོས་༡༧ཉིན་ཆབ་མདོ་བཅིངས་འཕྲོལ་བཏང་བ་
 དང་དེ་རྗེས་མང་ཆེ་མའི་ཡིས་རྒྱུ་ཅི་གནང་བ་དང་ང་དང་རྒྱུའི་དབྱི་རན་
 གཉེས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཅི་གཞོན་པ་བྱས་ཤིང་། བེན་ཅིན་པོ་དང་ཤ་གྲང་ཡོན་ནམ་
 གཉེས་ཀྱིས་ལྷ་ཡོན་གནང་བའི་གྲང་གྲང་པོད་ལས་དོན་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ཆབ་
 མདོ་ཡན་ལག་ལས་དོན་ལྷ་ཡོན་ལྷན་ཁང་བཙུགས་པ་རེད། གྲང་དབྱེད་དང་
 རྩོ་བུ་བཙུགས་ཀྱི་མཚུ་བ་རྩོན་ལྷན་ང་ཚོས་རྒྱས་བྱགས་ཡོད་རྒྱ་བཏོན་ནས་པོད་དོན་
 ཞི་གོས་ཡོང་བའི་བཙོན་ལེན་ལྷ་མཚུངས་བྱས་པ་ཡིན།

རྩོག་བྲག་ངག་དབང་གསུང་རབ་ཀྱིས་མིན་རྒྱུད་དགོངས་པ་རྒྱས་ཏེ་བྱ་

ལའི་ལྷ་མ་རྒྱ་ལོང་པ་ཅུ་པའི་པ་བརྟན་འཇིག་རྒྱ་མཚོས་ལུགས་གཉིས་ལྷགས་
 འགན་ཡོངས་ལྷ་བཞེས་རྗེས་བཀའ་ཤག་གིས་ལྷ་དབྱང་མི་དམངས་མིང་
 གཞུང་དང་ཞི་ཚོས་གནང་རྒྱུའི་ཐག་གཅོད་དང་འབྲེལ་ཆབ་མདོར་ཡོད་པའི་ང་
 མོད་རག་དབང་འཇིགས་མེད་ཀྱིས་དབྱ་བཞུགས་རྒྱ་ཚབ་གནང་རྒྱ་གཏན་ལ་
 ཐབ་ཚོག་དེ་མིན་མེད་རྒྱ་དཔོན་རིགས་ལེ་མངགས་ཏེ་ཆབ་མདོ་ནས་ལེ་ཅིན་
 ལ་བརྒྱན་རྒྱ་དང་། དེ་རྗེས་སྤར་ཡང་མེད་རྒྱུའི་རྒྱ་ཚབ་ལེ་འཕར་མ་བཏང་ལྟེ་
 རྒྱ་གར་དང་ཤར་ཀར་བརྒྱད་དེ་ལེ་ཅིན་ཏུ་བརྒྱན་རྒྱ་བྱས། ཤོར་གསལ་འགོ་
 ལམ་ཁག་གཉིས་ནས་ཞི་ཚོས་རྒྱ་ཚབ་ཚོན་མི་ལེ་ཡོང་བ་དེ།

༡༧༥༡ལོའི་ཟླ༣པའི་ཟླ་མཇུག་ཏུ་ངས་ལྷ་དབྱང་རྩོ་བྱ་བ་ཅུས་དང་ལྷ་དབྱང་
 ཡོད་ལས་དོན་རྒྱ་ཡོན་རྟན་ཁང་གི་བཀའ་རྒྱལ་རྟེན་ཡོད་དོན་ཞི་ཚོས་རྒྱ་
 ཚབ་ཚོགས་ལ་ལེ་ཅིན་ཏུ་བརྒྱན་རྒྱ་དང་ཐེ་བས་རྟོགས་ལྷ་ཡའི་འགན་འཁུར་བ་ཡིན།
 ཟླ་༩ཚེས་༩ལེ་ཅིན་རྩོ་དོ་འཁོར་ཆབ་མདོ་ནས་རྟོག་ཐོན་གྱིས་ལེ་ཅིན་ལ་བརྒྱན་
 ཅིང་། ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་ཚབ་ཚོགས་པའི་དབྱ་བཞུགས་རྒྱ་ཚབ་ལེ་བཀའ་རྒྱུ་དང་མོད་
 རག་དབང་འཇིགས་མེད་ཡིན་པ་དང་རྒྱ་ཚབ་གཞན་གཉིས་པོ་ལྟེ་མཚོན་ལྷ་བ་
 བརྟན་ལེགས་རྫོན་དང་བསམ་ཚོ་བརྟན་འཇིག་དོན་ལྷ་བ་ཡིན། ད་དུང་
 མཉམ་བརྒྱན་གས་ལྷ་དང་མོད་ཀྱི་རྒྱ་ཟླ་དང་ཚེ་མཚོན་རྒྱལ་མཚན་སྤོ་ཚོགས་
 རོགས་ཡོད། སྤབས་དེར་ཚོན་ཡོད་གཞུང་ལམ་དཀར་མཚོས་བར་མ་གཏོགས་
 བཙོ་སྤབ་མེད་ལྷ་བས་རྩོ་དོ་འཁོར་རྟ་བཞོན་ནས་རི་མཚོ་གཡང་གཟར་བསལ་
 བ་དང་ཁ་རྒྱུང་འཚུབ་པའི་ཚོན་ཏུ་བརྒྱན་རྒྱ་ལས་མ་འདས།

ཉིན་བཅུ་ལྷག་ཅམ་དཀའ་བ་སྤྱད་རྗེས་དེ་ལྷའི་ཤེས་ཁམས་ཞིང་ཆེན་
 ཁོངས་ཀྱི་དཀར་མཚོས་རྗོང་མཁར་ཏུ་འཕྱོར་ཞིང་སྤལ་དེ་ནི་ཡོད་ཏུ་དབྱང་
 འཇུག་བྱེད་མཁན་གཙོ་བྱགས་དམག་དབྱང་དམག་ཤེ་ཅུན་བཙོ་བརྒྱད་པའི་རྒྱ་
 ལྷ་བ་ཤོད་འདོམས་སྤུ་ཡི་གནས་གཞི་ཡིན་པས་རྩོ་དོར་འཕྱོར་སྤབས་

དམག་ཕྱི་ཕྱོད་པོ་པར་བཞུད་པའི་དབུ་མིང་དང་ས་གནས་དེ་གའི་ཉལ་མིང་དེ་
བཞིན་ལས་རིགས་ཁག་གི་འབྲུག་མི་ཚོ་བཅས་ཀྱི་སྐོར་སེམས་འཁོལ་བའི་དགའ་
བསུ་ཚོལ་པ་དང་བུམས་བཅེ་རྣམས་པའི་སྐྱེ་ལེན་གནང་བྱུང་། བོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚབ་
ཚོས་གནས་ཚུལ་དེ་རིགས་གཞིགས་རྗེས་ཏེ་སྐྱིད་བསམ་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་བྱ་
བ་ཞིག་ཏུ་བརྗེས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

དཀར་མངོས་ནས་རྟོག་ཚོན་བྱེད་སྐབས་བོད་ལས་དོན་ལྷ་ཡོན་རྣམས་ཁང་
གིས་ལས་དོན་ལྷ་ཡོན་རྣམས་ཁང་གི་གཞུང་ལས་ཁང་གི་ཡུལ་རེན་སྲོ་མཐུན་ཡུལ་
ཡུལ་རྒྱུ་འཕར་མ་ཕངགས་ཉེ་དང་དང་མཉམ་ཏུ་སྐྱེ་ཚབ་ཚོགས་པར་ཕེབས་
རྟོགས་ལྡན། དེ་ནས་བཟུང་རྩོག་ཞིན་ལས་ཁང་ས་འཁོར་ལ་རྒྱུ་བྱུང་།

དར་ཅེ་མདོ་དང་། ཡ་ཡན། བྱི་རྒྱུ་བཅས་བཞུད་ཁྲུང་ཚིང་ལ་
འཕྱར་ཞིང་། སྐབས་དེའི་ཁྲུང་ཚིང་ནི་ཉེར་ཞེས་ཕེབས་ཀྱི་ཡུལ་ཅི་གནང་བའི་
ཡུང་དབུང་རྩོ་རྒྱབ་ལུས་དང་། ཡུལ་པོ་བྱིན་གྱིས་ཡུལ་ཞི་གནང་བའི་རྩོ་རྒྱབ་
དམག་མིང་ལྷ་ཡོན་རྣམས་ཁང་། རྟོ་ཡུང་གིས་སི་ལིང་ཡོན་གནང་བའི་རྩོ་རྒྱབ་
དམག་ཁུལ་སི་ལིང་ཡུལ་བཅས་ཀྱི་གནས་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། ཡུན་ནན་དང་
ཡུའི་ཤོ་ལུ། སི་ཁྲོན། བྱིས་ཁམས། བོད་བཅས་ཞིང་ཆེན་དང་ས་ཁུལ་ལྗེ་
ལ་འཁོ་བྱིད་བྱེད་པའི་ལྟེ་གནས་རེད།

སོ་གཅིག་གི་ཚང་ཁྲུང་ཚིང་བཅིངས་འཁོལ་བཏང་མ་ཐག་དུ་ལ་སྐྱི་ཁུབ་སི་
ལིང་ཡུལ་ཉེས་བཏང་གནང་བའི་སྐོག་འཕྱིན་ཞིག་འཕྱོར་ཉེར་ཚོས་བོད་སོགས་
ལ་ས་འོག་གི་ལས་ཀ་བྱས་པར་འཚམས་འདྲི་གནང་བ་མ་ཟད། འཕལ་ཏུ་ཁྲུང་
ཚིང་ལ་ཡོང་ནས་ཡུལ་པོ་བྱིན་སོགས་འཁོ་བྱིད་ལ་ལས་དོན་རྣམས་ལེན་ལུ་དཀོས་
པའི་བཀའ་ལབ་བྱུང་། དེར་བརྟེན་ངས་བཅིངས་འཁོལ་གཏོང་བྱུང་བོད་
རིགས་ས་ཁུལ་ནས་ཁྲུང་ཚིང་ཏུ་བཞུད་དེ་གཙོ་འཛིན་ཡུལ་པོ་བྱིན་དང་། ཉེར་
ཞེས་ཕེབས་། རྟོ་ཡུང་བཅས་རོ་མཇལ་གྱིས་རྩོག་མོ་རབས་བཞི་བཅུའི་དུས་

ར་ཚོ་ལྷུང་ཚིང་དུ་འཕྱོད་སྐབས་དཔྱིད་ཟླ་བའི་པའི་ནང་ཡིན་གཤིས་མི་
 ཚང་མ་དབྱུང་ཆས་ཤོན་འདུག་ཀྱང་མོ་མཐུན་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་དུ་བཞག་གིས་ཤོན་
 པའི་དམག་ཆས་ནི་སྐར་བཞིན་ཆབ་མདོའི་གཡུལ་སར་ཤོན་པའི་མཐུག་ཅིང་
 བཙོག་པའི་ཚ་རུའི་དམག་ཆས་དེ་ཡིན་པས་སྟོ་རུ་བ་དམག་ཁྲུལ་གྱི་སི་ལིང་ཡོན་
 གཞོན་པ་ལི་ཉ་ཡིས་གཟིགས་རྗེས་དེ་འབྲལ་དེད་གཉིས་ལ་འགོ་རྣམས་ཀྱི་དམག་
 ཆས་ས་མདོག་གསར་རྒྱང་ཞིག་བརྗེ་དུ་བཅུག་གནང་བྱུང་།

ཟླ་འཚེས་༡༠ ཉིན་ཚེད་གཏོང་གནས་ཐུང་བཅུད་དེ་རྒྱལ་ཡོང་ས་མི་རིགས་
 ཁག་གི་མི་དམངས་ཚོས་བསམ་པ་ཚུགས་སའི་རྒྱལ་ས་པེ་ཅིན་དུ་བརྒྱུད་ཅིང་།
 སྐབས་དེར་ར་ཚོ་དོ་འཁོར་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་གཅིག་པ་མིན་པ་ལྟེ་བོད་དོན་ཞི་
 སྲོལ་རྒྱ་ཚབ་ཚོས་ཞི་སྲོལ་ལྷེད་རིང་འཕྲད་སྲིད་པའི་གནད་དོན་དང་དེ་བཞིན་ཞི་
 སྲོལ་བྱས་པའི་མཚུག་འབྲས་ལ་བརྗོད་བསམ་གཏོང་བ་དང་། ར་དང་མོ་མཐུན་
 ལྷུང་ལྷུང་དུ་བཞག་གིས་སྐར་བ་མེད་པའི་སེམས་འགྲུལ་དང་དགའ་རྫོག་དཔག་
 མེད་སྦྱིས་ཀྱི་འདུག་གང་ལགས་ཤེ་ན། ལྷན་རིང་མངལ་འདོད་ལྷེད་པའི་
 མའོ་གྲུའི་ཞི་དང་སྦྱི་བྱལ་སི་ལིང་ཡོན་གྲུ་ཉེ་རྣམ་གཉིས་མཚོགས་ཐུང་མངལ་
 གྲུབས་ཡོད་བསམ་པ་དང་ཞི་སྲོལ་ལ་གྲུབ་འབྲས་སུན་སུམ་ཚོགས་པོ་འཚོབ་རྒྱའི་
 ཡིད་ཆེས་བཟན་པོ་ཡོད་པས་རེད། ར་ཚོ་གནས་ཐུང་བཅུད་དེ་ལམ་ལྷེད་ཅམ་
 ལ་སྐྱབས་སྐབས་པེ་ཅིན་ནས་སྲོག་འཕྱིན་ཞིག་འཕྱོད་ཐུང་བ་དེའི་ནང་གྲུང་
 དབྱུང་གིས་པེ་ཅིན་མེ་འཁོར་བབས་ཚུགས་སུ་བོད་དོན་ཞི་སྲོལ་རྒྱ་ཚབ་ཚོགས་
 པར་དགའ་བསུ་ཞུ་བའི་མངོན་སྲོལ་གཟབ་རྒྱས་ཤིག་སྦྱིལ་ཅིས་ཡོད་པས་ལྷིད་ཚོ་
 ཡུང་ཅམ་ཞི་ཨན་དུ་བབས་ནས་མེ་འཁོར་དུ་བཅུད་དེ་པེ་ཅིན་དུ་ཡོང་དགོས་
 ཞེས་འཁོད་འདུག

ཞི་ཨན་གནས་ཐུང་བཅུད་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་ལྷུང་
 གི་གྲུའི་རེན་དབང་རྒྱང་སོགས་ར་ཚོ་བསུ་བར་མེབས་ཐུང་ཞིང་དེ་ཉིན་དགོང་

མོར་དགའ་བསྟུ་ལྷ་བའི་གསོལ་སྟོན་བཤམས་པ་དང་མཚོན་རྟོགས་ཐེབས་པ་
མཁན་གསུང་དུང་བོད་རིགས་ཀྱི་མི་ལྷ་གསུང་ཅན་དགེ་བཤེས་ཤེས་རབ་རྒྱ་
མཚོའང་ཐེབས་ཡོད། ཟུ་ཉིན་ང་ཚོས་ཆེད་གཏོང་མེ་འཁོར་ལ་བསྟན་དེ་ཞི་
ཕན་ནས་རྟོག་ཐོན་བྱས་པ་ཡིན།

ཟླ་འཚེས་ ༡༩ ཉིན་ལེ་ཅིན་གི་མེ་འཁོར་བབས་ཚུགས་སུ་ཚུང་ལི་ཕྱོད་ཡིན་
ལའི་དང་། ཚུང་ལི་གཞོན་པ་ཀུའོ་མོ་ཏུའོ། ཏུང་ལི་གཞོན་མོ་བའི་ནང་ཐུགས་
འཐབ་ཚུགས་གཅིག་ལྟར་ཕྱུར་ཕྱུར་ཡི་ཕྱུར་གང་ལི་སྤྱེའི་ཉན་སོགས་གྲང་དབྱང་འགོ་
བྱིད་དང་། ལས་རིགས་ཁག་གི་མི་ལྷ། དེ་བཞིན་ལེ་ཅིན་ཏུ་ཡོད་པའི་བོད་
རིགས་སྟུན་ཟླ་དང་སྟུན་ཟླའི་མི་རིགས་ཁག་གཞན་དག་གི་འཇུག་མི་བརྒྱ་ཕྱག་ཁ་
ཤས་ཀྱི་སྐྱོ་སེམས་འཁོལ་བའི་དགའ་བསྟུ་ཐོབ་བྱུང་། བོད་ཀྱི་སྤྱི་ཚབ་ཚོས་ཚུང་
ལིར་མཇུག་དར་སྤུལ་ཞིང་མི་དམངས་སྤྱི་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་རྒྱལ་སར་སླེབས་
ནས་གཟབ་ཅིང་རྒྱས་པའི་དགའ་བསྟུ་འདི་ལྟར་ཐོབ་པས་ཁོང་ཚོར་སེམས་
འགྲུལ་ཚད་མེད་ཐེབས་པ་དང་མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཚོའི་སྟུན་ཟླ་ལྟ་བུའི་
མཇུག་འཇུག་གི་ཚུང་ཚོར་ཟབ་མོ་བྱུང་བ་རེད།

ང་ཚོ་ལེ་ཅིན་མཚོན་ཁང་དུ་བསྟན་ཅིང་། སྐབས་དེར་མཚོན་ཁང་དེ་ནི་
ལེ་ཅིན་གྱི་མཚོན་ཁང་ལེགས་ཤོས་ཡིན་ལ། འཚོ་བའི་ཐད་ཀྱང་གཟིགས་སྤོང་
མ་ལྟུང་བ་མེད་པ་བཀོད་སྟོན་གནང་འདུག་པས་སྤྱིད་པོ་ཞི་དུ་གསུང་།

ཟླ་འཚེས་ ༡༩ ཉིན་རྒྱ་གར་དང་ཤང་གང་བརྒྱུད་ཐེབས་མཁན་བོད་དོན་
ཞི་གོས་སྤྱི་ཚབ་གཞན་རྣམ་གཉིས་ཀྱང་རྒྱ་གར་དུ་བཅའ་སྟོད་རང་རྒྱལ་གྱི་གཞུང་
ཚབ་ཆེན་མོའི་ལས་ཤག་གི་དཔོན་རིགས་ཚོན་ཅན་ཉིང་ཅན་གྱི་ཐེབས་རྟོགས་
འོག་ལེ་ཅིན་དུ་ཐེབས་འཕྱོར་གྱིས་ང་ཚོ་མཉམ་དུ་ལེ་ཅིན་མཚོན་ཁང་ལ་བཞུགས་
ཤིང་། ཁོང་ཚོ་ནི་དམག་སྤྱི་ཁི་སྟོན་བསོད་ནམས་དབང་འདུས་དང་། ཏུང་
ལི་གཞོན་མོ་བ་ཐུབ་བསྟན་བསྟན་དཔ། རྒྱ་སྐད་ཀྱི་ལོ་ཚུ་བ་ཡལ་གཞིས་སྟུན་

ཚོགས་བཟ་ཤིས། དཔྱིན་རྒྱུད་ཀྱི་ཨ་ཚུ་བ་ལ་འདུ་རིན་ཚེན་བཅས་རེད།

ཟླ་༡༩༩༥་ཟླ་༡༢་ཉིན་རྒྱུ་ཚུང་ལིས་གསོལ་རྩོན་བཤམས་ནས་ཤོད་ཀྱི་ཞི་
ལྷོས་སྐྱེ་ཚབ་ཚོགས་པའི་ཁོངས་མི་ཡོངས་ལ་སྐྱེ་ལེན་གནང་བ་དང་གསོལ་རྩོན་ལ་
གཞུག་མཁན་གས་སྟུ་གྲུང་དབྱུང་མི་དམངས་སྲིད་གཞུང་གི་གྲུ་ཞི་གཞོན་པ་ལི་
ཅི་ལྷེད་དང་། སྲིད་དོན་ཁང་གི་ཚུང་ལི་གཞོན་པ་གུའོ་མོ་རུའོ་དང་ཉོང་ཡན་
མ། དེ་བཞིན་གྲུང་དབྱུང་འབྲེལ་ཡོད་སྡེ་ཚོན་གྱི་འགན་འཁུར་བ་བཅས་ཡོད་
ཅིང་། གསོལ་རྩོན་ཚོག་ཐུགས་སྐྱོང་གཤིན་པོའི་མཇའ་ཤོགས་ཀྱི་རྣམ་པས་
ཁོངས་པ་དང་ཤོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚབ་ཚོགས་པས་རྒྱ་ལའི་སྤྱི་མཐུན་ཚབ་ཁུལ་ཉེ་རྒྱུ་ཚུང་
ལི་དང་མའོ་གྲུ་ཞི་རྣམ་གཉིས་ལ་མཇའ་དང་དང་འབྲེལ་ཚོན་སྤུལ་སོང་།

ཟླ་༡༩༩༥་ཟླ་༡༢་ཉིན་ཚུང་ལི་རྒྱུ་ཚུང་ལིས་ལྷོས་སྐྱེ་བའི་ལིས་གྲུང་དབྱུང་མི་དམངས་
སྲིད་གཞུང་དང་ཤོད་ས་གནས་སྲིད་གཞུང་གཉིས་དབར་གྱི་ཞི་བའི་ལྷོས་མོལ་གྱི་
ཚོགས་འདུ་ཐོངས་དང་ཤོད་ཤོད་གཙོ་རྒྱུད་གནང་ཞིང་། ཚུང་ལིས་དང་ཚོག་གྲུང་
དབྱུང་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བཞུགས་སྐྱེ་ཚབ་ལི་ལི་ལྷེད་ཉན་ཡིན་པ་དང་། སྐྱེ་ཚབ་
ཀྱི་གས་སྟུ་གྲུང་ཅིང་སྐྱུ་དང་། གྲུང་ལོ་སྟུ། སྐྱེན་གྱི་ཡོན་བཅས་ཡིན་པ་ལྷུ་བ་
བཞུགས་གནང་ཚོག་ ལོ་མཐུན་ལུ་ལུས་རྒྱུང་དེད་གཉིས་ཚོགས་འདུར་ལྷུར་
ལྷུགས་བྱ་རྒྱུའི་གཉན་འཁེལ་ཡང་གནང་ལྷུང་། ཤོད་ཚོགས་ཀྱི་དབྱེ་བཞུགས་
སྐྱེ་ཚབ་ལི་དང་ཤོད་ཤོད་འཇིགས་མེད་ཡིན་པ་དང་སྐྱེ་ཚབ་གས་སྟུ་ཁེ་སྐྱོད་
བསོད་ནམས་དབང་འདུས་དང་། ལྷུབ་བཟུན་བཟུན་དང་། ལྷུབ་བཟུན་
ལེགས་རྩོན། བསམ་སོ་བཟུན་འཇིན་དོན་གྲུབ་བཅས་རེད། དེ་རྗེས་རྒྱུ་
ཚུང་ལིས་ཉང་གི་མི་རིགས་སྲིད་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཤོད་ཞི་བས་བཅིངས་འཕྲོལ་
གཏོང་རྒྱུའི་རྒྱུ་གྱེད་ཚོགས་སྲིད་རྒྱས་གསལ་བཤད་གནང་བ་མ་ཟད། ད་
དྲུང་གྲུང་དབྱུང་དང་ཤོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚབ་ཚོར་སན་ཚུན་བསམ་པ་རྣམ་དག་དང་
འབད་བཙོན་མེར་བསྐྱེད་ཀྱི་ཞི་ལོས་ལ་གྲུབ་འབྲས་སྐྱེན་སྐྱེན་ཚོགས་ཤོ་འཛོལ་བ་

བྱས་ཏེ་འདི་མེས་རྒྱལ་ཁྲིམ་ཚང་ཆེན་པོའི་པར་དུ་ལོག་ནས་སྤྱན་མོང་ཐོག་གྲུང་
གོ་གསར་པ་འཇུགས་སྐྱབ་བྱེད་དཀོས་པའི་རྣལ་བསམ་ཚོལ་མེད་ཀྱི་རེ་འདུན་
བཏོན་གནང་བ་རེད།

དེ་རྗེས་ཆོགས་འདུ་རིམ་འཆོགས་ནང་ཚོགས་གཉིས་ཀྱིས་འབྲེལ་ཡོད་
གནད་དོན་ཚང་མ་བཏོན་ནས་ཚོགས་སོ་སོའི་ལྟ་ཚུལ་དང་བསམ་འཆར་རྒྱས་
བཤད་བྱས་ཤིང་། གྲུང་དབྱེད་གི་དབུ་བཞུགས་སྐུ་ཚབ་ལི་ཤུའི་ཉན་གྱིས་
ཆོགས་འདུ་འཆོགས་རིམ་བཞིན་དུ་གྲུང་གོ་གྲུང་ཁབ་ཉང་གི་མར་ཁི་མི་རིང་
ལྷགས་ཀྱི་མི་རིགས་རྣ་ཚུལ་ཏེ་མི་རིགས་ཆེ་ཚུང་ལ་མ་བརྩོས་པར་ཚང་མ་འདྲ་
མཉམ་ཡིན་པ་དང་། བཅོམ་རྒྱལ་རིང་ལྷགས་ཀྱིས་ཤོད་སྐྱོད་ས་ཚུད་པའི་རང་
རྒྱལ་གྱི་མི་རིགས་ཁག་ལ་བཅོམ་འཇུག་དང་གཉའ་གཞོན་བྱེད་པར་ང་ཆོས་ངོ་
ཚོལ་མཐའ་གཅིག་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལ་གྲུང་གོ་རྟིང་པའི་རྒྱལ་རབས་རིམ་གྲུང་གི་
དབང་རྒྱར་གྲུལ་རིམ་དང་རྣལ་པར་དུ་གོ་མིན་ཉང་ལོག་སྤྱོད་ཤོག་ཁག་གི་རྒྱ་
རིགས་ཆེན་པོའི་རིང་ལྷགས་ཀྱི་མི་རིགས་གཉའ་གཞོན་གྱི་དུས་ལའང་ངོ་ཚོལ་
མཐའ་གཅིག་དུ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ལྷགས་ཡང་ཡང་ནས་བཤད་གནང་བ་མ་ཟད།
གྲུང་གོ་གསར་པས་ལག་བརྟམ་བྱེད་པའི་མི་རིགས་ཁག་འདྲ་མཉམ་དང་།
མསྐྱབ་སྤྱིལ། རིགས་རེས། མཉམ་སྐྱབ། སྤྱན་མོང་ཐོག་གྲུང་སྤྱོད་པས་
ལུང་དུ་འཇུར་པའི་གྱིད་རྒྱས་དེ་དང་རྒྱལ་རབས་རིམ་གྲུང་གི་ལོག་སྤྱོད་དབང་
རྒྱར་པས་ལག་བརྟམ་བྱེད་པའི་སྤྱོད་ཆེ་བས་ཉམས་ཞབ་ལ་བརྟམ་བཅོས་
གཏོང་བ་དང་། ཆེ་བས་རྒྱང་བར་གཉའ་གཞོན་བྱེད་པའི་མི་རིགས་མཐོང་
རྒྱང་དང་། དབང་དུ་འདུ་བ། གཉའ་གཞོན། རང་འདུར་འཇུར་བ་
བཅས་ཀྱི་ལོག་སྤྱོད་ཀྱི་གྱིད་རྒྱས་དབང་གི་མི་འདྲ་སའི་ངོ་བོ་རྒྱས་བཤད་གཏོང་
བཤ་གནང་བ་རེད། ཁོང་གིས་“གྲུང་དུ་མི་དམངས་སྤྱི་མསྐྱབ་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མི་
རིགས་ཁག་མསྐྱབ་སྤྱིལ་གྱིས་ཤིག”ཅེས་པའི་མཐོང་གྲུབ་ཞིའི་འདོད་སྤུལ་ལ་

